

BIULETYN

EUROREGIONU GLACENSIS

3/2017

Wycieczka turystów z Rychnova nad Kněžnou do zamku Książ

Wstęp

Szanowni Czytelnicy,

główny letni sezon turystyczny powoli dobiega końca. Podczas swoich podróży coraz częściej obserwuję, że atrakcje turystyczne, takie jak choćby zamki i twierdze, są po stronie polskiej odwiedzane przez kilkakrotnie większą liczbę turystów niż w Czechach. Przykładowo znany Zamek Książ koło Wałbrzycha odnotował na przełomie lipca i sierpnia aż cztery tysiące turystów w ciągu dnia. Podobne statystyki w przypadku czeskich atrakcji turystycznych pojawiają się sporadycznie, być może tylko w przypadku takich atrakcji, jak np. nowo otwarta ścieżka w koronach drzew w miejscowości Janské Lázně.

Na co to wskazuje? Wiadomo że dla czeskich podmiotów gospodarczych polski klient ma duży potencjał, a z biegiem czasu rosną też jego wymagania co do

jakości świadczonych usług. Z drugiej strony, czy nasze atrakcje turystyczne i ich infrastruktura przygotowane są na jeszcze większy napływ turystów aniżeli dzisiaj? Czy mówimy jeszcze o komfortowej turystyce gwarantującej pełny wypoczynek, czy tego typu przepełnienie nie miałyby odwrotnego, czyli negatywnego skutku?

Wiadomo, że aktualna sytuacja w zakresie bezpieczeństwa na świecie sprzyja rodzimej turystyce zarówno w Polsce, jak i w Czechach i w związku z tym są dni, gdy także po czeskiej stronie te najważniejsze atrakcje turystyczne odnotowują problemy komunikacyjne, jak miało to miejsce na początku lipca w Pecu pod Sněžkou lub miejscowości Janské Lázně. W takiej sytuacji mogłaby to być szansa dla dotychczas mniej odwiedzanych miejsc i regionów, które mogą na tym zarobić. Warto jednak się

zastanowić i rozważyć, co słowo „zarobić” oznacza w rzeczywistości. Czy także te regiony, patrząc na perspektywę lepszego dobrobytu ekonomicznego, nie utracą przypadkiem potem swojego wyjątkowego i niepowtarzalnego charakteru spokojnego miejsca?

Jaroslav Štefek
Sekretarz Euroregionu

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRAČAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Na stronach internetowych Euroregionu Glacensis pojawiła się nowa ankieta dotycząca produktów regionalnych oraz kalendarz imprez

Od tego roku Euroregion Glacensis realizuje trzyletni projekt pn. „Promocja współpracy w Euroregionie Glacensis”. Przez cały okres realizacji projektu będzie wydawany biuletyn. Obecnie otrzymują Państwo jego trzecie wydanie.

Kolejnym działaniem, którego realizacja rozpoczęła się we wrześniu bieżącego roku, jest uruchomiona na stronach internetowych stowarzyszenia ankieta prezentująca produkty regionalne na terenie

stowarzyszenia ankieta prezentująca produkty regionalne na terenie

Euroregionu Glacensis. Na stronach internetowych zaprezentowano 25 producentów regionalnych z czeskiej strony i taką samą ich liczbę ze strony polskiej. Ankieta potrwa do 15.10.2017 roku i 24 producentów regionalnych (12 z polskiej i 12 z czeskiej strony), którzy otrzymają najwięcej głosów, zostanie umieszczonych w okrągłym kalendarzu na 2018 roku.

Na stronach internetowych stowarzyszenia pojawiła się także nowa sekcja – kalendarz

imprez, w którym można znaleźć aktualne informacje nt. imprez kulturalnych, społecznych i sportowych, z których warto skorzystać w ramach wolnego czasu po polskiej lub czeskiej stronie pogranicza. Zainteresowanych większą promocją swoich wydarzeń, których charakter wpisuje się w transgraniczność, prosimy o przesłanie informacji wraz z programem w pdf na adres e-mail info@euro-glacensis.cz. Umieścimy je na naszych stronach.

**Zapraszamy na strony internetowe stowarzyszenia
www.euro-glacensis.cz
i oddanie głosu na najlepsze produkty regionalne.**

WYWIAD z hetmanem

Jak ocenia Pan aktualną sytuację w zakresie stosunków czesko-polskich?

Jestem historykiem, stąd dobrze wiem, że czesko-polskie stosunki nigdy w przeszłości nie były tak bezkonfliktowe i serdeczne jak teraz. Jesteśmy dla siebie prawdziwymi partnerami, zarówno na szczeblu ogólnokrajowym – wystarczy przypomnieć współpracę w ramach Grupy Wyszehradzkiej – jak i na szczeblu regionalnym i lokalnym. Kraj hradecki i sąsiednie województwo dolnośląskie są właśnie tego najlepszym dowodem. Doskonałym przykładem są też stosunki, jakie mają ze swoimi sąsiadami gminy w Górach Orlickich i innych miejscach na pograniczu. I faktycznie mam na myśli sąsiadów w tym najpierwotniejszym i najszczerzym słowa znaczeniu, ponieważ pod względem geograficznym polskie i czeskie rodziny mają do siebie o wiele bliżej aniżeli do swoich krewnych czy znajomych mieszkających tylko kilka kilometrów dalej w głębi kraju. Lokalne samorządy potrafią doskonale korzystać z okazji, jakie im stwarzają różne unijne programy pomocowe, nie tylko w celu poprawiania warunków życia w swoich miejscowościach, ale też w celu wzajemnego poznania i budowania przyjacielskich relacji. Chcę, by zarówno w tym kierunku, jak i we wszystkich innych dziedzinach samorząd Kraju Hradeckiego był dla burmistrzów niezawodnym i przydatnym partnerem.

W ostatnich latach Kraj Hradecki z sukcesem korzysta ze środków programu współpracy transgranicznej. Co aktualnie stoi przed Wami w tej dziedzinie?

W programach czesko-polskiej współpracy transgranicznej w regionie kraju hradeckiego wspólnie z polskimi partnerami pomyślnie zrealizowano już setki projektów i mikroprojektów, których dofinansowanie ze środków unijnych i krajowych sięga rzędu kilkuset milionów koron. Z programu korzystają miasta, gminy, uniwersytety i inne instytucje edukacyjne, instytucje naukowo-badawcze, placówki służby zdrowia, jednostki straży pożarnej, organizacje non-profit i in. Środki na realizację projektów udaje się z sukcesem pozyskiwać także samorządowi Kraju Hradeckiego i przez niego powołanym organizacjom. W okresie programowania 2007-2013 zrealizowano przykładowo trzy projekty drogowe na pograniczu, projekt Czesko-Polskiego Portalu Innowacyjnego oraz projekt Pogotowia Ratunkowego Kraju Hradeckiego. Efekty projektu pn. „Strategia zintegrowanej współpracy czesko-polskiego pogranicza”, którego partnerem wiodącym był Kraj Hradecki, przyczyniły się do stworzenia warunków na rzecz powstania Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej Novum. Zrealizowano też kilka mikroprojektów – „Brama do sąsiadów”, „Strefa Schengen po 5 latach”, „10 lat czesko-polskiej współpracy” itp.

Projekty z udziałem Kraju Hradeckiego dofinansowywane są także w obecnym okresie programowania 2014-2020. Dotyczy to ponownie projektów drogowych: „Poprawa dostępności transportowej ziemi bromowskiej i regionu kłodzko-wałbrzyskiego” (modernizacja drogi Starostín – Meziměstí – Hejtmánkovice i drogi Broumov – Božanov – granica państwa, dofinansowanie dla Kraju Hradeckiego wynosi 153 mln CZK), „Poprawa dostępności transportowej Gór Orlickich i Bystrzyckich” (modernizacja drogi Rokytnice – Říčky – Orlické Záhoří, dofinansowanie dla Kraju Hradeckiego wynosi 189 mln CZK), „Poprawa dostępności transgranicznej polsko-czeskiego pogranicza w rejonie Gór Stołowych” (modernizacja drogi Bezděkov nad Metují – Machov – Machovská Lhota, granica państwa i droga Bezděkov, Na Mýtě – Nížká Srbská, dofinansowanie dla Kraju Hradeckiego wynosi 83 mln CZK). Realizowane są także projekty: „Dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze dla rozwoju polsko-czeskiego pogranicza »Wspólne dziedzictwo«, (dofinansowanie dla Kraju Hradec-

kiego wynosi 4,8 mln CZK) oraz „Koncepcja rozwoju transgranicznej turystyki rowerowej na pograniczu polsko-czeskim” (dofinansowanie dla Kraju Hradeckiego wynosi 1,4 mln CZK). Kraj Hradecki uczestniczy też we wdrażaniu programu w ramach projektu pomocy technicznej. Kraj Hradecki podejmuje także starania, by aplikować we wszystkich planowanych naborach, nie tylko w programie czesko-polskiej współpracy transgranicznej, ale także w innych programach Celu Europejska Współpraca Terytorialna, w Międzynarodowym Funduszu Wyszehradzkim itp.

Jak postrzega Pan działalność Euroregionu Glacensis na czesko-polskim pograniczu?

Niedawno odwiedziłem siedzibę euroregionu w Rychnovie i zapoznałem się z całym zakresem jego działalności. Myślę, że korzyści płynące z tej formy współpracy regionalnej są bezcenne. Ich istotą jest bowiem podejście, które celowo omija granice międzypaństwowe i potrafi dany obszar geograficzny postrzegać i traktować jako całość z wszystkimi swoistymi walorami przyrodniczymi, kulturowymi czy historycznymi. Należy sobie bowiem uświadomić, że obszar leżący obecnie na polsko-czeskim pograniczu był w przeszłości, nawet tej relatywnie nie tak dawnej, przez długi czas zasiedlony przeważnie przez ludność niemieckojęzyczną. Zrozumiałe jest więc, że stosunki transgraniczne były także o wiele bardziej intensywne i bezpośrednie aniżeli w dniu dzisiejszym, a tym bardziej w okresie powojennym. Teraz tak naprawdę staramy się zbliżyć do tego, co było tu zawsze, a ludzie po obu stronach austriacko-pruskiej z późniejszej czechosłowacko-niemieckiej granicy postrzegali to jako w pełni naturalne. Jednakże nie możemy zapominać o wszystkim, co przyniósł z sobą XX wiek, jak też musimy wychodzić naprzeciw dzisiejszej rzeczywistości. Myślę, że Euroregion Glacensis, a więc ludzie, którzy go tworzą, doskonale to potrafią. Aby osiągnąć zamierzone cele, umieją skoordynować działania samorządów na wszystkich szczeblach w obu państwach.

*PhDr. Jiří Štěpán, Ph.D.,
Hetman Kraju Hradeckiego*

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Co się wydarzy w Programie Interreg V-A Republika Czeska-Polska w najbliższych miesiącach?

W IV kwartale br. w ramach realizacji Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska zaplanowano szereg działań informacyjnych i promocyjnych dla mieszkańców oraz wnioskodawców z terenu pogranicza.

Do 30 września br. trwa nabór pełnych wniosków projektowych do Osi 2 **Rozwój potencjału przyrodniczego i kulturowego na rzecz wspierania zatrudnienia**. Ponad 100 wnioskodawców, którzy otrzymali stanowiska Wspólnego Sekretariatu do złożonych propozycji projektowych rozpoczęło konsultacje swoich pomysłów i doprecyzowuje koncepcje projektowe. Zarówno dla wnioskodawców jak i struktur Programu to intensywny czas współpracy przy złożeniu kompletnych i prawidłowo

wypełnionych wniosków projektowych. Wszystkim wnioskodawcom życzymy powodzenia i zachęcamy do korzystania z instruktażowych filmów i webinarzy dostępnych na kanale programu na youtube: **Przekraczamy granice Interreg V-A CZ/PL**. Przygotowaliśmy dla wszystkich wnioskodawców Programu merytoryczne in-

A w październiku br. (5-6.10) zapraszamy na kolejne **Wydarzenie roczne Programu do Istebnej**. Tym razem w ramach współpracy transgranicznej Republika Czeska-Polska obok konferencji poświęconej efektom wdrażania Programu, uczestnicy będą mogli zmierzyć się w międzynarodowych wyścigach podczas **Biegu Przyjaźni**. A także

Chcesz na bieżąco śledzić wydarzenia w Programie, zachęcamy do polubienia profilu Programu na facebooku www.facebook.com/InterregCZPL/.

strukcje opracowane na podstawie dotychczasowych doświadczeń przy współpracy z wnioskodawcami, które mają pomóc zminimalizować błędy i prawidłowo przygotować i złożyć wniosek wraz z załącznikami.

odwiedzić ciekawe miejsca realizacji transgranicznych projektów. Szczegółowe informacje o konferencji i biegu dostępne są na stronie Programu www.cz-pl.eu w zakładce Aktualności. Zapraszamy do udziału.

Otwarte konsultacje w Wałbrzychu

W dniach 22-23.8.2017 roku w Wałbrzychu zorganizowano dni konsultacyjne w sprawie projektów składanych w osi priorytetowej nr 2. Swoje projekty do konsultacji zgłosili także przedstawiciele Euroregionu Glacensis. W osi priorytetowej nr 2 pod nazwą „Rozwój potencjału przyrodniczego i kulturowego na rzecz wspierania zatrudnienia” tradycyjnie występuje duża nadwyżka projektów. W obecnie trwającym naborze złożono łącznie 100 projektów na łączną wartość wnioskowanego dofinansowania 120,8 mln euro. Alokacja przeznaczona na ten nabór wynosi 23,2 mln euro. To, czy Euroregion Glacensis odniesie sukces wśród tak dużej konkurencji, okaże się w lutym przyszłego roku.

Październik to także intensywny czas **pracy ekspertów przy ocenie projektów złożonych do Osi 3 i 4 Programu**. W październiku planowane są 2 spotkania Wspólnego Panelu Ekspertów. Na podstawie ocen zostanie przygotowana lista rankingowa projektów rekomendowanych do dofinansowania. Natomiast na 10. posiedzeniu Komitetu Monitorującego, które zaplanowane jest w dniach 22-23 listopada br. zostaną zatwierdzone kolejne projekty do dofinansowania w Osi 3 i 4 Programu.

Na koniec roku Wspólny Sekretariat Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska, który od ponad 10 lat wdraża programy współpracy transgranicznej planuje organizację **międzynarodowej konferencji podsumowującej 10. rocznicę przystąpienia Polski i Republiki Czeskiej do strefy Schengen**. Planowane wydarzenie, szczególnie istotne dla obszarów przygranicznych, ma się odbyć 5 grudnia br. w Teatrze im. Adama Mickiewicza w Cieszynie. Program konferencji oraz szczegółowe informacje dostępne będą na stronie Programu www.cz-pl.eu. Zapraszamy!

Maciej Molak,
Kierownik WS

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej NOVUM (EUWT)

EUWT NOVUM w oparciu o wniosek Województwa Dolnośląskiego i 1. wicehetmana Kraju Hradeckiego w lipcu bieżącego roku zajmowało się koordynacją obu stron w sprawie transgranicznego połączenia kolejowego. Konkretnie chodzi o połączenie kolejowe Trutnov – Sędziszów i Wałbrzych – Adršpach.

Mgr. Martina Červíčka, który zwrócił się następnie do przedstawicieli EUWT z prośbą o zaplanowanie i zorganizowanie spotkania z odpowiednim członkiem zarządu Województwa Dolnośląskiego, panem Jerzym Michalakiem. Wicehetman chciał poznać osobiście swojego partnera i omówić między innymi kwestie związane z wyżej wymienionymi połączeniami kolejowymi.

W efekcie tego spotkania uzgodniono rozkład jazdy obu połączeń kolejowych oraz ustalono, który przewoźnik będzie obsługiwał połączenia. Linię Trutnov – Sędziszów powinien obsługiwać czeski przewoźnik z czeskim tabor, a linię Wałbrzych – Adršpach polski przewoźnik. Oba połączenia powinny się znaleźć już w nowym rozkładzie jazdy obowiązującym od grudnia bieżącego roku.

Od wielu lat funkcjonuje już połączenie kolejowe Jelenia Góra – Trutnov. Pociąg ten kursuje co roku w sezonie turystycznym, czyli od czerwca do września. Połączenie obsługuje polski tabor. Od kilku już lat strona polska jest bardzo zainteresowana wprowadzeniem podobnego połączenia kolejowego na trasie Wałbrzych – Adršpach. Zagadnienie to omawiano już na spotkaniu grupy roboczej ds. transportu EUWT NOVUM. Odbyło się także kilka spotkań przedstawicieli odpowiednich departamentów obu urzędów, jednak wciąż nie podjęto ostatecznej decyzji.

O zainteresowaniu strony polskiej poinformowano 1. wicehetmana Kraju Hradeckiego

21 lipca w Nachodzie odbyło się pierwsze spotkanie obu przedstawicieli, podczas którego wzajemnie zapoznali się ze swoimi kompetencjami zarówno w Województwie Dolnośląskim, jak i Kraju Hradeckim i między innymi uzgodnili, że w interesie obu partnerów jest podjęcie próby, by od przyszłego sezonu turystycznego zostały uruchomione oba połączenia kolejowe.

Od razu w kolejnym tygodniu, 27 lipca, w siedzibie Kolei Dolnośląskich w Legnicy spotkali się przedstawiciele departamentu transportu Kraju Hradeckiego, czeskiej spółki przewoźowej GW Train oraz departamentu transportu Województwa Dolnośląskiego i polskiego przewoźnika Kolei Dolnośląskich.

W wyniku tego porozumienia znacznie poprawią się warunki komunikacyjne dla turystów z obu regionów, co pozwoli na dalszy rozwój ruchu turystycznego na pograniczu. Oba połączenia kolejowe planowane są z nawiązaniem do połączeń krajowych w Polsce i Czechach, a więc do Adršpachu powinni w ten sposób dojechać nie tylko mieszkańcy Wałbrzycha, ale też Kłodzka i Wrocławia. Natomiast połączenia do Trutnova będą nawiązywać do połączeń w kierunku Jeleniej Góry i Wałbrzycha, a po stronie czeskiej np. do połączeń do Hradca Králové i Pragi.

Miroslav Vlasák,
wicedyrektor EUWT NOVUM

Czesko-polskie doładowanie

W marcu bieżącego roku Miasto Duszniki-Zdrój w partnerstwie z Nachodem pozyskało dofinansowanie na realizację innowacyjnego mikroprojektu pn. „Czesko-polskie doładowanie/Česko-polské dobíjení” w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska, Osi Priorytetowej 2: Rozwój potencjału przyrodniczego i kulturowego na rzecz wspierania zatrudnienia.

Realizacja mikroprojektu trwa de facto od podpisania umowy o dofinansowanie, tj. 29 marca 2017 r., choć tak naprawdę ściśła współpraca partnerów zaczęła się dużo wcześniej – od uszczegółowienia zakresu projektu, podpisania porozumienia o współpracy, po jego przygotowanie. Powołano wspólny zespół projektowy, który czuwa nad wykonywaniem poszczególnych działań kluczowych projektu po obu stronach granicy. Do realizacji projektu skłoniły nas wspólne transgraniczne problemy, w tym przede wszystkim niekorzystna geolokalizacja oraz ukształtowanie terenu, które wpływają na wydłużenie czasu od wezwania do udzielenia pomocy przez pogotowie ratunkowe. Dodatkowo brak profesjonalnego serwisu i dostępu do specjalistycznych narzędzi

Całkowite wydatki mikroprojektu wynoszą 64.478,44 EUR (po stronie polskiej – 31.985,00 EUR; po stronie czeskiej – 32.493,44 EUR) z czego dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: 54.460,12 EUR.

Projekt realizowany będzie do dnia 31 grudnia 2017 r.

potęguje liczbę osób poruszających się po szlakach turystycznych niesprawnymi sprzętami sportowymi (rowerami, nartorolkami, itd.) Wszystko to wpływa negatywnie na bezpieczeństwo na szlakach w regionie, a co za tym idzie również ich popularność.

W celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa na szlakach turystycznych pogranicza, w miejscach strategicznych dla ruchu turystycznego, obie gminy partnerskie zamontowały samoobsługowe stacje naprawy rowerów (4 szt. w Dusznikach-Zdroju i 4 szt. w Nachodzie) ułatwiające turystom naprawę sprzętu sportowego in situ. Ponadto zdecydowaliśmy wspólnie o konieczności zastosowania rozwiązań, które mają przyspieszyć czas i poprawić skuteczność pierwszej pomocy, a w ogólnym rozrachunku - zwiększyć bezpieczeństwo na szlakach. W tym celu zakupiliśmy automatyczne defibrylatory zewnętrzne (4 szt. w Dusznikach-Zdroju, 7 szt. w Nachodzie). Automatyczny Defibrylator Zewnętrzny (AED) jest bardzo łatwy w obsłudze - sam podpowiada co zrobić, więc używać może go każdy. Urządzenie automatycznie bada pacjenta i, jeśli nie ma potrzeby, nie zadziała, więc nie można zrobić nikomu krzywdy. Jednakowoż mamy nadzie-

ję, iż nigdy nie zajdzie potrzeba jego użycia. W wyniku powyższych działań zwiększone zostanie poczucie bezpieczeństwa, region będzie chętnie odwiedzany przez turystów z Polski i Republiki Czeskiej, co pozwoli na lepsze poznanie przez nich walorów turystycznych i kulturowych naszego regionu.

W ramach projektu planuje się ponadto szeroko zakrojoną akcję promocyjną. Planujemy bowiem wydanie wspólnego folderu informacyjnego w dwóch językach, zawierającego informacje o regionie, atrakcjach turystycznych obszaru pogranicza oraz bezpieczeństwie na szlakach. Oprócz folderu zakupione zostaną gadzety promocyjne, w tym kubki, koszulki rowerowe oraz zestawy naprawcze do rowerów w sakwach, które dystrybuowane będą w punktach IT obu partnerów projektu oraz podczas wydarzeń sportowych, rajdów turystycznych i pikników.

Grupą docelową projektu są mieszkańcy Polski i Republiki Czeskiej, zarówno odwiedzający turystycznie region, jak i zamieszkujący go na stałe. Projekt w głównej mierze adresowany jest do osób uprawiających sport i turystykę aktywną.

Karolina Wołoszyn
Menadżer projektu

RUBRYKA

Baza członkowska się rozszerza – przedstawiamy nowych członków Gmina Nahořany

Pragnę przedstawić Państwu naszą gminę Nahořany. Ważnym obiektem w miejscowości jest zabytkowa brama z okresu wojny trzydziestoletniej, z której nasi mieszkańcy są naprawdę dumni. Jednostka administracyjna Nahořany obejmuje miejscowości Nahořany, Dolsko, Městec, Lhota u Nahořan i Doubravice. Gmina leży niedaleko miasta

Nové Město nad Metují, u podnóża Gór Orlickich, w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika wodnego Rozkoš. Pierwsza pisemna wzmianka o miejscowości pochodzi z 1415 roku, a więc w 2015 roku obchodziliśmy 600-lecie i należy stwierdzić, że obchody były naprawdę huczne. Gmina Nahořany jest miejscowością rolniczą i produkcja rolna kształtuje także cechy i charakter miejscowego krajobrazu. Gmina zajmuje powierzchnię 1160 ha. Mieszka w niej niespełna 560 mieszkańców, a na przestrzeni ostatnich lat można obserwować wzrost liczby mieszkańców dzięki budowie nowych domów. Pragnę przedstawić nasze organizacje. Najstarszą i największą organizacją w gminie jest Ochotnicza Straż Pożarna, która powstała 10 lutego 1878 roku i obecnie liczy 85 członków. Bardzo korzystnym działaniem jest wychowanie nowego pokolenia młodych strażaków. Nasze

dzieci zdobywają czołowe miejsca w całym powiecie Náchod. Jednostka bojowa ma 18 członków i gotowa jest 24 godziny na dobę i przez okrągły rok nieść pomoc w potrzebie naszym mieszkańcom. Strażacy w zeszłym roku przepracowali 1200 godzin, w tym ponad 45% czasu na rzecz naszej gminy, świadcząc też usługi komunalne. Jesteśmy świadomi ich pracy, za którą jesteśmy wdzięczni. Poza godzinami pracy zorganizowali 8 imprez sportowo-kulturalnych dla mieszkańców i nie tylko dla nich. W 2009 roku jednostka otrzymała zmodernizowaną remizę strażacką, a w 2016 roku zakupiono samochód gaśniczy z cysterną Tatra CAS. Strażakom bardzo dobrze udaje się promowanie naszej

gminy w okolicy i jako jednostka należą do najlepszych w rejonie Novoměstský okrsek. Kolejną organizacją jest związek łowiecki Myslivecký spolek Nahořany.

Obecnie liczy 19 członków, a głównym przedmiotem działalności wykonywane prawa jest myślistwo, hodowla i łowiectwo zwierząt. Co roku organizują 2 imprezy dla mieszkańców – biesiadę łowiecką, a latem tradycyjny już Dzień Myślistwa na strzelnicy przy rzece Metuje. Obie te imprezy są licznie odwiedzane przez mieszkańców. Nie można też zapomnieć o klubie sportowym TJ Nahořany, którego historia zaczęła się w 1972 roku. Sportowcy korzystają z ośrodka sportu w miejscowości Lhota u Nahořan, gdzie zbudowano 4 korty tenisowe. W 2016 roku sportowcom przekazano całkowicie nowy budynek zaplecza socjalnego z szatniami i świetlicą. Inwestorem była gmina Nahořany. TJ Nahořany liczy obecnie 52 członków. Sportowcy reprezentują naszą gminę w rozgrywkach sportowych także poza granicami powiatu, zarówno w tenisie, jak i hokeju na lodzie.

Najmłodszą organizacją w naszej gminie jest koło kobiet Spolek žen Nahořany, które powstało na początku 2016 roku, a jego celem jest przede wszystkim praca z dziećmi i działalność kulturalna w gminie, za co jesteśmy bardzo wdzięczni. Organizacja liczy 38 członkiń i jej działalność jest bardzo ważna.

W minionym roku zorganizowano udane imprezy – palenie czarownic, zawody rowerowe Nahořanský lvíček, teatr lalek dla dzieci, wyjazd do teatru w Hradcu Králové oraz zabawę karnawałową. Na organizowane imprezy przybywają licznie nie tylko mieszkańcy naszych

miejsowości, ale także z dalszych okolic. Wszystkie działania koła organizowane są przy wsparciu finansowym gminy Nahořany.

Z życiem gminy związana jest także działalność naszej Szkoły Podstawowej i Przedszkola, które ściśle współpracują nie tylko z rodzicami, ale obecnie też z kołem kobiet. Jednostką prowadzącą SP i Przedszkole jest Gmina Nahořany. Do szkoły obecnie uczęszcza 21 uczniów, a do przedszkola 24 dzieci.

W 2015 roku zmodernizowano sklep w Nahořanach i wybrano nowego najemcę, spółkę COOP. Z tej zmiany jesteśmy bardzo zadowoleni. W budynku należącym do gminy Nahořany w 2016 roku utworzono – dzięki programowi Partner – pocztę. Mimo początkowych obaw mieszkańcy zadowoleni są z tej usługi i bardzo pozytywnie oceniają to, że sklep i poczta czynne są także w sobotę.

W 2013 roku gmina Nahořany podjęła się stworzenia domu kultury z gościńcem. Budynek pomieści niemal 200 osób, a sala może być w pełni wykorzystywana do organizowania

impresz w naszej gminie. Ponadto własnością gminy jest budynek urzędu gminy, dom mieszkalny, w którym wynajmowanych jest 5 mieszkań osobom z naszych miejscowości.

Gmina jest członkiem Związku Gmin Metuje, Dobrowolnego Związku Region Novoměstsko oraz Euroregionu Glacensis od 2015 roku. Bardzo dobrą współpracę przygraniczną rozpozczeliśmy z gminą Bystrzyca Kłodzka, w szczególności z sołectwem Idzików. Bardzo dobrze rozwija się współpraca z naszymi strażakami i ze Szkołą Podstawową w Nahořanach.

W ramach Euroregionu Glacensis gmina złożyła wniosek o dofinansowanie budowy informacji turystycznej w miejscowości Lhota u Nahořan. Projekt ten dotyczy przede wszystkim turystyki rowerowej, która jest w okolicach zbiornika wodnego Rozkoš bardzo popularna. W budynku dawnej rady narodowej chcemy udostępnić rowerzystom z Czech i Polski zaplecze socjalne oraz świadczyć usługi informacyjne w zakresie okolicznych atrakcji, gastronomii lub np. możliwości podładowania rowerów elektrycznych. Mamy nadzieję, że uda się projekt zrealizować i zaoferować turystom zaplecze na wysokim poziomie.

Z pewnością mógłbym przedstawić informacje także na temat innych projektów, które realizujemy lub przygotowujemy, ale na to nie wystarczy miejsca, a więc na zakończenie chciałbym zaprosić Państwa do naszej gminy Nahořany i naszych miejscowości, czy to pieszo, czy na rowerze lub samochodem. Miło nam będzie Państwa gościć.

Josef Hlávko, burmistrz gminy Nahořany

Wydarzenia na ziemi hradeckiej październik – grudzień 2017

Październik 2017

9. 10. 2017 · Hradecki półmaraton i maraton Hradec Králové · Hradec Králové · www.sportvisio.cz

10. - 14. 10. 2017 · Jazz jde městem / Jazz Goes to Town (Jazz idzie przez miasto) · Hradec Králové · www.jgtt.cz

14. - 15. 10. 2017 · Archeologické dny (Dni Archeologii) · Archeopark Všestary · www.archeoparkvsestary.cz

24. 10. – 2. 11. 2017 · Forum Muzyczne Hradec Králové · Filharmonie Hradec Králové · www.fhk.cz

26. – 27. 10. 2017 · Ferie jesienne w muzeum · Hradec Králové · www.muzeumhk.cz

Listopad 2017

11. 11. 2017 · Jarmark Štěpánomarciński · Adalbertinum Hradec Králové · www.adalbertinum.cz

11. 11. 2017 · Powitanie św. Marcina na białym koniu · Hoříněves · www.horineves.cz

11. 11. 2017 · Przyjazd Marcina na białym koniu pod Białą Wieżę · Hradec Králové · www.hradeckralove.org

24. - 26. 11. 2017 · XXVIII Muzealny Jarmark Adwentowy · Muzeum Hradec Králové · www.muzeumhk.cz

25. 11. – 10. 12. 2017 · Boże Narodzenie w Hrádku u Nechanic · Hrádek u Nechanic · www.hradekunechanic.cz

Grudzień 2017

2. 12. 2017 · Mały adwent w folwarku · Šrámkův statek, Piletice · www.sramkuvstatek.cz · www.adalbertinum.cz

9. – 10. 12. 2017 · Boże Narodzenie w skansenie · Podorlický skanzen Krňovice · www.krnovice.cz

9. – 17. 12. 2017 · Jarmark świąteczny · plac Masarykovo náměstí, Hradec Králové · www.adalbertinum.cz

10. 12. 2017 · Vánoce letem světem (Jak wygląda Boże Narodzenie w różnych krajach?)
· Pałac Karlova Koruna, Chlumeck nad Cidlinou · www.karlovakoruna-zamek.cz

16. 12. 2017 · Betlémské trhy (jarmark) · plac Masarykovo náměstí, Třebechovice pod Orebem · www.betlem.cz

25. 12. 2017 · Koncert organowy · Městská hudební síň (Miejska Sala Muzyczna), Hradec Králové · www.adalbertinum.cz

PROPOZYCJE NA AKTYWNY WEEKEND W KRAJU HRADECKIM

CZECHY JADĄ / Połącz weekendowy pobyt z poznawaniem miasta z jedną wycieczką rowerową po okolicach ...

Nové Město nad Metují / Malownicze miasto nad Metują

Niczym w bajce poczujecie się na renesansowym rynku w Novym Měście nad Metují.

Mozna się przejść miejską strefą zabytkową, ulicami po tzw. Zadomí – z widokami na głębokie, zalesione doliny Metuji, podziwiać mury z opoki i historyczną część miasta lub tylko usiąść w jednym z ogródków kilku restauracji, cukierni i kawiarni pod arkadami rynku Husovo náměstí. Dzieciom spodoba się rzeźby krasnoludków przed pałacem lub możliwość zrobienia pikniku w pałacowym ogrodzie.

Doliną Metují do Piekła

Trasa okólna, mająca swój początek i koniec w centrum miasta Nové Město nad Metují, prowadzi przez rezerwat przyrody Peklo [Piekło], w większości po utwardzonych drogach i nie jest odpowiednia dla małych dzieci. Z doliny rzeki Metuje dochodzi się aż do celu wycieczki – wieży widokowej na wzniesieniu Sendražský kopec – Varta, gdzie można rozkoszować się pięknymi widokami na Góry Orlickie.

1. DZIEŃ • INFORMACJE PRAKTYCZNE

DOJAZD

– wygodnie pociągami z Náchoda i Týniště nad Orlicí

NOCLEGI

– pensjonat Na Hradčanech z możliwością wypożyczenia rowerów elektrycznych i przechowalnią rowerów, pałac rodziny Bartoň-Dobenín, domki kempingowe „U Koupaliště“

INFORMACJA TURYSTYCZNA

– Miejska Informacja Turystyczna Nové Město nad Metují

ATRAKCJE

– pałac Nové Město nad Metují z możliwością pikniku w ogrodzie przypałacowym, zadaszony drewniany most Jurkoviča, muzeum miejskie w Novym Měście nad Metují, Galeria Zázvorka, punkty widokowe Klosova, Juránkova i Dvořáčkova vyhlídka

2. DZIEŃ • INFORMACJE PRAKTYCZNE

TRUDNOŚĆ – 3 (trudna) • **DŁUGOŚĆ** – 35 km
PRZEWYŻSZENIE – 807 m

ZALECANY ROWER – crossowy/trekkingowy, górski
ZALECANE PRZEMIESZCZANIE DZIECI – siedzisko, rower dziecięcy

DOJAZD – stacja kolejowa Nové Město nad Metují

ATRAKCJE

– rezerwat przyrody Peklo, ruiny zamku Frymburk, miejsce pielgrzymkowe Rokole, drewniany kościół św. Jana Chrzciciela w Slavoňovie, wieża widokowa Sendraž, Obůrky w dolinie Klopotovské údolí

POLECANE MAPY

SHOCart 1 : 52 000, Kladské pomezí a Podorlicko, 114 – Královéhradecko, 116 – Orlické hory, Góry Stołowe

Malownicze miasto nad Metują

 Česko jede

Z Salonu Republiky śladami bitwy, która odmieniła Europę

Szczegółowe informacje do pobrania na www.ceskojede.cz > cyklotypy v Královéhradeckém kraji

CZECHY JADĄ

Hradec Králové / Z Salonu Republiki śladami bitwy, która odmieniła Europę

Swoje określenie „Salon Republiki“ Hradec Králové zawdzięcza dwóm utalentowanym architektom, Janowi Kotěrowi i jego uczniowi Josefowi Gočárowi. W pięknym otoczeniu „miasta rowerzystów“ można spędzić cały dzień na trasie prowadzącej od dworca przez całe miasto z przystankami dla rodziny.

Po wędrowce przez to piękne miejsce, tchnące dawną i niezbyt odległą przeszłością, można wyruszyć na rowerową wycieczkę śladami bitwy, która odmieniła Europę.

Śladami dużej bitwy pod Sadową (pod Hradcem Králové)

Drugiego dnia można wyruszyć trasą okólną, przypominającą największą bitwę, jaka miała miejsce na czeskich terenach w 1866 roku. Większość trasy prowadzi po utwardzonych i polnych drogach i jest odpowiednia raczej dla starszych dzieci. Na trasie są m.in.: ścieżka edukacyjna „Bitwa pod Hradcem Králové“ (znana też jako bitwa na Chlumie lub pod Sadową), pomniki bitwy, drzewa pomniki, las Svíb, dom rodzinny Václava Hanki, cmentarz wojskowy i główny cel wędrowki – wieża widokowa i Miejsce Pamięci Bitwy z 1866 roku na wzgórzu Chlum.

1. DZIEŃ • INFORMACJE PRAKTYCZNE

DOJAZD – pociągi osobowe z Pragi, Pardubic, Nachoda, Trutnova, Liberca i Chocnia

NOCLEGI Z CERTYFIKATEM ROWERZYŚCI MILE WIDZIANI [CYKLISTÉ VÍTĀNI] – hotel Vacek „Pod Věží“, restauracja i pensjonat Zděná Bouda, Autocamp Stříbrný rybník

PARKING DLA ROWERÓW, PRZECHOWALNIA
– BikeTower Riegrovo náměstí, BikeTower Futurum

INFORMACJA TURYSTYCZNA

– Centrum Informacji Turystycznej Hradec Králové, PIT Velké náměstí, PIT dworzec główny

ATRAKCJE

– Biała Wieża, katedra św. Ducha, Muzeum Wschodnich Czech, Łabskie Kołowe Parostatki, kolejka turystyczna, kolejka dziecięca, aquacentrum, mała elektrownia wodna Hučák, Labirynt Teatru Drak, obserwatorium astronomiczne i planetarium, rycerskie grodzisko, Muzeum Petrof, gigantyczne akwarium, Lalkarium, Tongo

MOŻLIWOŚCI UPRAWIANIA SPORTU

– staw Stříbrný rybník, kąpielisko Flošna, golf, rowery i rolki
– trasa ogólna przez miejskie lasy

2. DZIEŃ • INFORMACJE PRAKTYCZNE

TRUDNOŚĆ – 2 (łatwa – średnio trudna)

DŁUGOŚĆ – 42 km

PRZEWYŻSZENIE – 344 m

ZALECANY ROWER – crossowy/trekkingowy, górski

ZALECANE PRZEMIESZCZANIE DZIECI – siedzisko, rower dziecięcy

DOJAZD – dworzec główny Hradec Králové hlavní nádraží, Předměřice n. Labem, Lochenice, Všestary i stacja kolejowa – Sadová, Dohalice, Dlouhé Dvory

ATRAKCJE

– Archeopark prehistorii Všestary, Muzeum Bojiště na Chlumu [Pole walki na Chlumie], wieża widokowa Chlum, las Svíb – Aleja mrtwych [Aleja Martwych], dom rodzinny Václava Hanky

POLECANE MAPY

– SHOCart 1 : 12 000, 1 : 100 000, mapy turystyczne i rowerowe miasta i miejskich lasów, wydawca Kartografie 1 : 70 000 nr 06, 1 : 100 000 nr 09

Stowarzyszenie Gmin Orlicko

Stowarzyszenie Gmin Orlicko obchodzi w 2017 roku swoje 25-lecie. Obecnie zrzesza 29 miast i gmin członkowskich z regionu. Pierwszym impulsem do założenia sformalizowanego ugrupowania gmin była w 1992 roku potrzeba skoordynowanego podejścia do terenów zdegradowanych przy górnych biegach Cichej i Dzikiej Orlicy w formie ścisłej współpracy miast i gmin z nowymi zarządcami przedsiębiorstw, których wcześniejsza działalność produkcyjna stała się główną przyczyną zdevastowania środowiska.

Ważnym okresem w historii współpracy gmin w regionie Orlicko są lata 2001 i 2002. Wówczas zasadniczo zmienił się system administracji publicznej. W wyniku likwidacji urzędów powiatowych wzmocniły się kompetencje związków gmin w zakresie zarządzania rozwojem regionalnym, a w wyniku włączenia regionu Orlicko do kraju pardubickiego zwiększyło się znaczenie tego regionu, który ze względu na swój podgórski wyjątkowy charakter jest ważny dla kraju pardubickiego. 2001 rok to także rozpoczęcie szeroko zakrojonej współpracy z sąsiednim Powiatem Kłodzkim, której efektem były nie tylko co roku organizowane konferencje orlicko-kłodzkie, ale też szereg projektów realizowanych w celu wspierania turystyki i poprawy życia na polsko-czeskim pograniczu. Stowarzyszenie Gmin Orlicko współpracuje nie tylko z Powiatem Kłodz-

kim, ale też z gminą (miastem) Międzylesie, a w ostatnich latach także bardzo intensywnie ze Związkiem Gmin Ziemi Kłodzkiej. Działalność stowarzyszenia Orlicko zyskała nowy wymiar po przystąpieniu Republiki Czeskiej do Unii Europejskiej, gdy region ten otrzymał możliwość pozyskiwania środków finansowych na realizację projektów mających wspierać jego rozwój strategiczny. Orlicko wykorzystuje te możliwości i przy dofinansowaniu zarówno z Unii Europejskiej i budżetu państwa Republiki Czeskiej, jak i samorządu Kraju Pardubickiego realizuje wiele projektów ważnych dla rozwoju zrównoważonego życia w regionie orlickim. Projekty te mają zarazem duże znaczenie transgraniczne po stronie polskiej, na ziemi kłodzkiej. W ramach turystyki stowarzyszenie Orlicko

inicjuje wiele ważnych projektów mających na celu rozwój potencjału turystycznego. Do najważniejszych należy projekt „Szlaki rowerowe Orlicka” oraz „Na biegówkach po ziemi orlickiej” i „Jazda na nartach biegowych w turystycznej destynacji Králický Sněžník-Sněžník-Góry Białskie”, w wyniku których dla mieszkańców ziemi orlickiej i kłodzkiej oraz turystów przygotowano setki kilometrów szlaków narciarstwa biegowego i infrastrukturę na przełęczy Červenovodské sedlo. Stowarzyszenie Orlicko podejmuje także wiele działań marketingowych w turystyce, które stopniowo wzmocniają pozycję ziemi orlickiej i całego czesko-polskiego pogranicza jako ważnego regionu turystycznego. Stowarzyszenie Gmin Orlicko odgrywa ważną rolę w rozwoju transportu i wspieraniu

Stowarzyszenie Gmin Orlicko obchodzi swoje 25-lecie

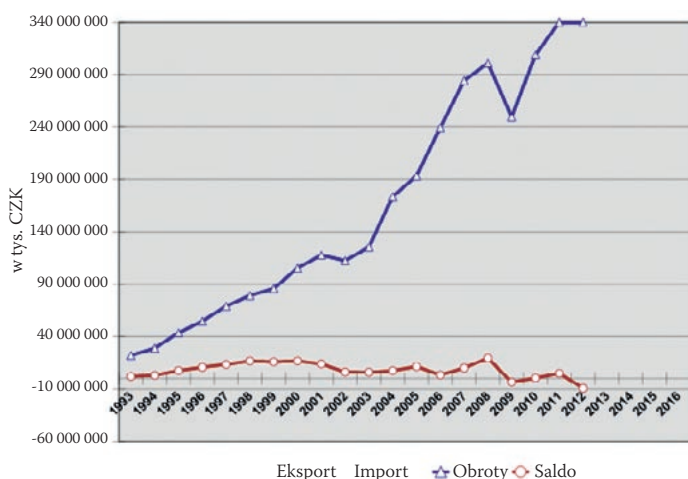
usług transportowych. Współorganizuje system cyklobusów i skibusów w Górach Orlickich i Masywie Śnieżnika, a także jest inwestorem budowanych ścieżek rowerowych na swoim terenie. W 2010 roku przy znaczącym dofinansowaniu Unii Europejskiej i budżetu państwa zbudowano ścieżkę rowerową Žamberk-Letohrad, a w 2012 roku ścieżkę rowerową Červená Voda-Králický. Obecnie przygotowywane są kolejne projekty ścieżek rowerowych łączących Žamberk i Letohrad z zaporą Pastvinská přehrada, Žamberk z Rokytnicą v Orlických horách, a także projekt ścieżki rowerowej z Letohradu do Králik, umożliwiającej połączenie z Polską.

Podstawowe cechy oraz aktualny rozwój stosunków handlowych pomiędzy Polską a Czechami

Tabela 1. Wymiana handlowa pomiędzy Polską a Republiką Czeską od 1993 roku (dane w tys. jednostek)

Lata	Eksport			Import			Obroty			Saldo
	CZK	miejsce	wskaźnik	CZK	miejsce	wskaźnik	CZK	miejsce	wskaźnik	CZK
1993	11 947 273	7.	-	10 006 994	10.	-	21 954 267	8.	-	1 940 279
1994	15 898 692	5.	133,1	12 887 810	10.	128,8	28 786 502	8.	131,1	3 010 882
1995	25 497 042	4.	160,4	18 079 130	9.	140,3	43 576 172	6.	151,4	7 417 912
1996	32 632 065	4.	128,0	22 014 509	9.	121,8	54 646 574	6.	125,4	10 617 556
1997	41 160 281	4.	126,1	27 830 410	9.	126,4	68 990 691	6.	126,2	13 329 871
1998	47 821 470	4.	116,2	31 276 521	9.	112,4	79 097 991	5.	114,7	16 544 949
1999	50 756 287	4.	106,1	35 015 588	9.	112,0	85 771 875	5.	108,4	15 740 699
2000	60 898 285	4.	120,0	44 332 172	9.	126,6	105 230 457	6.	122,7	16 566 113
2001	65 788 218	5.	108,0	52 014 688	9.	117,3	117 802 906	7.	111,9	13 773 530
2002	59 207 620	5.	90,0	53 176 446	8.	102,2	112 384 066	7.	95,4	6 031 174
2003	65 673 015	5.	110,9	59 809 231	8.	112,5	125 482 246	6.	111,7	5 863 784
2004	90 426 390	4.	137,7	83 113 388	5.	139,0	173 539 778	4.	138,3	7 313 002
2005	102 341 418	4.	113,2	90 999 588	5.	109,5	193 341 006	3.	111,4	11 341 830
2006	121 387 421	3.	118,6	118 043 336	4.	129,7	239 430 757	3.	123,8	3 344 085
2007	147 054 403	3.	121,1	137 150 246	3.	116,2	284 204 649	3.	118,7	9 904 157
2008	160 103 904	3.	108,9	140 796 176	4.	102,7	300 900 080	3.	105,9	19 307 728
2009	123 064 482	3.	76,9	126 644 134	3.	89,9	249 708 616	3.	83,0	-3 579 652
2010	154 643 502	3.	125,7	154 241 344	3.	121,8	308 884 846	4.	123,7	402 158
2011	181 474 996	3.	117,4	176 663 859	3.	114,5	358 138 855	4.	115,9	4 811 137
2012	187 114 681	3.	103,1	196 377 307	3.	111,2	383 491 988	3.	107,1	-9 262 626
2013	190 435 696	3.	101,8	212 005 127	3.	108,0	402 440 823	3.	104,9	-21 569 431
2014	217 113 711	3.	114,0	248 355 801	3.	117,1	465 469 512	3.	115,7	-31 242 090
2015	227 941 668	3.	105,0	275 619 938	3.	111,0	503 561 606	4.	108,2	-47 678 270
2016	228 999 942	3.	100,5	287 994 921	3.	104,5	516 994 863	2.	102,7	-58 994 979
1-6/2016	114 908 701	3.		147 162 392	3.		262 071 093	2.		-32 253 691
1-6/2017	128 029 441	3.	111,4	147 384 932	3.	100,2	275 414 373	2.	105,1	-19 355 491

Polska jest naszym tradycyjnym partnerem handlowym i gospodarczym. Polska jest częścią jednolitego rynku wewnętrznego w ramach swojego członkostwa w Unii Europejskiej od 2004 roku, uczestniczy też w ścisłej współpracy w ramach Grupy Wyszehradzkiej. Powyższa tabela i wykres wskazują w zasadzie na trwały trend wzrostowy (z wyjątkiem kryzysowego okresu 2009) i stopniowe wzmacnianie pozycji Polski wśród naszych najważniejszych partnerów handlowych. Polska utrzymuje w tym

rankingu od 2006 roku cały czas 3. miejsce pod względem osiągniętych obrotów, eksportu (w obu przypadkach za Niemcami i Słowacją) i importu (za Niemcami i Chinami).

Absolutny spadek miał miejsce tylko w 2009 roku w następstwie kryzysu gospodarczego – nasz eksport do Polski zmniejszył się o 23%, a import o 10%. Ale już w 2011 roku nasz eksport do Polski przekroczył wartość sprzed kryzysu, co można – ze względu na głębokie załamanie – oceniać w przypadku tak ważnego partnera handlowego tylko bardzo pozytywnie. Obroty handlowe w tym roku przekroczyły 358 mld CZK przy dodatnim saldzie bilansu handlowego. Pozwolę sobie przypomnieć, że bilans handlowy to termin związany z handlem zagranicznym, przedstawiający różnicę pomiędzy eksportem a importem.

W 2012 roku tempo wzrostu naszego eksportu do Polski przy porównaniu rok do roku znacznie zmalało. Natomiast polski import w tym roku – przeciwnie – wzrósł o ponad 11%. W efekcie pojawił się pasywny bilans handlowy. W latach 2013, 2014 i 2015 utrzymywał się trend wzrostowy wzajemnych obrotów, przy czym tempo wzrostu eksportu było mniejsze niż importu.

Dane za 2016 rok potwierdzają odmienną tendencję wzrostu eksportu i importu. Czeski eksport wzrósł tylko niewiele, a wskaźnik wzrostu

importu osiągnął poziom 104,5. Taka dynamika rozwoju jeszcze bardziej pogłębiła pasywny bilans handlowy. Obroty wymiany handlowej jednak wciąż rosły.

Dzięki temu w 2016 roku Polska przesunęła się pod względem obrotów na drugie miejsce za Niemcami. Wynikało to z tego, że handel ze Słowacją w tym okresie zmalał, a Polska – dzięki wzrostowi wymiany handlowej – ją wyprzedziła w rankingu naszych najważniejszych partnerów handlowych. Drugie miejsce Polski potwierdzają zarówno dane z końca 2016 roku, jak i dane za 1. półrocze 2017 roku. Dane za okres styczeń – czerwiec 2017 przy porównaniu rok do roku wskazują na znaczną poprawę sytuacji w naszym eksporcie i stagnację importu, co skutkuje zmniejszeniem deficytu handlowego w porównaniu z latami poprzednimi.

Co stanowi najważniejszy przedmiot wymiany handlowej z Polską?

Z punktu widzenia statystyki do handlu zagranicznego można zastosować kilka różnych klasyfikacji. W poniższych porównaniach będę bazował na Standardowej Klasyfikacji Handlu Międzynarodowego (w skrócie SITC, z angielskiego Standard International Trade Classification). Może ona być o różnym stopniu szczegółowości. Klasyfikację mamy od jednocyfrowej do pięciocyfrowej.

Dla lepszego przybliżenia czytelnikowi, w 2016 roku według takiej pięciocyfrowej nomenklatury w czesko-polskim eksporcie było ewidencjonowanych 2511 pozycji, a w imporcie – 2469 pozycji. Jako przykład innego systemu można przytoczyć tzw. zharmonizowany system określania i kodowania towarów (HS). Jego sześciocyfrowy kod w 2016 roku odnotował w naszym eksporcie 3870 pozycji, a w imporcie 3825 pozycji. Podkreślam, że ani pięciocyfrowa SITC, ani sześciocyfrowa klasyfikacja HS nie odróżniają jednak konkretnych

rodzajów towarów. Te są rozróżniane w statystyce celnej na podstawie ww. zharmonizowanego systemu. To tzw. Scalona Nomenklatura Towarowa Handlu Zagranicznego, stosowana w Unii Europejskiej i w Republice Czeskiej, a konkretnie jej ośmiocyfrowy kod.

Wróćmy jednak do jednocyfrowej nomenklatury SITC, która w formie poniższej tabeli dostarcza podstawowych informacji o udziale poszczególnych grup rodzajowych towarów w handlu czesko-polskim w ostatnich dwóch latach.

SITC	Nazwa	Udział w %			
		Eksport 2015	Eksport 2016	Import 2015	Import 2016
0	Żywność i żywe zwierzęta	6,7	6,8	11,9	10,9
1	Napoje i wyroby tytoniowe	0,8	0,9	1,6	1,7
2	Surowce, bez paliw	3,7	4,1	2,5	2,0
3	Paliwa mineralne, smary i materiały pokrewne	2,2	2,6	6,3	6,6
4	Oleje i tłuszcze zwierzęce i roślinne	2,2	2,0	1,6	1,9
5	Chemikalia	10,8	10,2	9,2	9,8
6	Wyroby rynkowe klasyfikowane przede wszystkim wg rodzaju materiału	25,1	23,0	26,9	25,5
7	Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	37,7	40,0	28,7	28,3
8	Inne wyroby fabryczne	10,6	10,3	10,9	13,1
9	Niewyszczególnione	0,1	0,1	0,3	0,2
Łącznie		100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 2.

Mówimy tu o tzw. strukturze rodzajowej wymiany handlowej z Polską. Widoczne jest, że struktura towarów jest w analizowanym okresie mniej więcej stała.

Do ważnych branż wymiany handlowej należy przemysł motoryzacyjny. Zdjęcie zakładów Skoda Auto Kvasiny.

W tabeli poniżej, zawierającej 10 najważniejszych pozycji w eksporcie i imporcie, można prześledzić wymianę handlową w ostatnich dwóch latach według dwucyfrowych kodów SITC.

Tabela 3. Import do Polski wg dwucyfrowej nomenklatury SITC

SITC	Nazwa	Rok 2015		Rok 2016	
		udział w %	miejsce	udział w %	miejsce
78	Pojazdy drogowe	14,36	1	16,29	1
77	Aparatura, maszyny i urządzenia elektryczne, gdzie indziej niewymienione	6,57	2	6,76	2
67	Żelazo i stal	6,51	3	6,50	3
89	Wyroby różne, gdzie indziej niewymienione	5,17	4	5,20	4
69	Wyroby metalowe, gdzie indziej niewymienione	4,97	5	4,64	5
75	Maszyny i urządzenia biurowe do automatycznego przetwarzania danych	4,32	6	4,21	8
76	Urządzenia i aparatura telekomunikacyjna oraz do zapisu i odtwarzania dźwięku	4,30	7	4,39	7
74	Maszyny i urządzenia powszechnie używane w przemyśle, gdzie indziej niewymienione	4,00	8	4,55	6
68	Metale nieżelazne	3,65	9	(1,41)	23
64	Papier, karton i produkty z nich wytworzone	3,03	10	3,08	9
57	Pierwotne tworzywa sztuczne	(2,91)	11	2,73	10
Łącznie 10 najważniejszych pozycji w danym roku		56,89		58,35	

Dominującym przedmiotem naszego eksportu są pojazdy drogowe. Natomiast w 2016 roku znacznie zmalał udział metali nieżelaznych. Powyższych 10 najważniejszych pozycji SITC 2 stanowiło w 2016 roku niemal 59% całego eksportu, co świadczy o stosunkowo znacznej koncentracji eksportu do Polski (która w porównaniu z 2015 rokiem jeszcze dodatkowo, choć nieznacznie, wzrosła). Lista 10 najważniejszych pozycji eksportowych utrzymuje się w ostatnich dwóch latach bez zmian (tylko jedno przesunięcie).

Tabela 4. Import z Polski wg dwucyfrowej nomenklatury SITC

SITC	Nazwa	Rok 2015		Rok 2016	
		udział w %	miejsce	udział w %	miejsce
78	Pojazdy drogowe	9,92	1	10,21	1
68	Metale nieżelazne	7,96	2	5,96	2
67	Żelazo i stal	6,34	3	5,50	7
71	Maszyny i urządzenia do produkcji energii	5,70	4	5,58	6
77	Aparatura, maszyny i urządzenia elektryczne, gdzie indziej niewymienione	5,54	5	5,68	5
69	Wyroby metalowe, gdzie indziej niewymienione	4,79	6	5,83	3
82	Meble i ich części	4,74	7	5,79	4
89	Wyroby różne, gdzie indziej niewymienione	4,16	8	4,81	8
33	Ropa naftowa, produkty naftowe i materiały pochodne	3,20	9	3,64	9
76	Urządzenia i aparatura telekomunikacyjna oraz do zapisu i odtwarzania dźwięku	2,97	10	(2,58)	11
01	Mięso i przetwory mięsne	(2,69)	12	2,66	10
Łącznie 10 najważniejszych pozycji w danym roku		55,31		55,66	

Można zauważyć, że wśród 10 najważniejszych pozycji w polskim eksporcie do Czech pojazdy drogowe nie stanowią tak dużego udziału, choć są na pierwszym miejscu. Należy tu podkreślić, że nie obejmuje to tylko wyrobów gotowych, ale także ich części. Również w imporcie z Polski widoczna jest znaczna koncentracja do wymienionych grup rodzajowych. Warto też wskazać spadek udziału importu żelaza i stali oraz metali nieżelaznych. W przeciwieństwie do tego o około 1% zwiększył się udział SITC 69 (wyroby metalowe) i SITC 82 (meble i jego części). Oznacza to kolejne zwiększenie udziału wyrobów o wyższej wartości dodanej w wymianie handlowej.

Zanim przejdę do zakończenia artykułu, chciałbym podkreślić poniższe okoliczności:

- Wymiana handlowa z Polską jest z punktu widzenia naszego handlu zagranicznego swego rodzaju wielkim sukcesem. Z żadnym z sąsiednich krajów należących do naszych najważniejszych partnerów handlowych wymiana handlowa od czasu powstania Republiki Czeskiej w 1993 roku nie osiągnęła tak wysokiego średniego rocznego tempa wzrostu jak z Polską.
- Wartość wymiany handlowej jest duża, co wynika z miejsca, jakie Polska zajmuje wśród naszych partnerów handlowych. Proste wyliczenie daje ciekawy wynik: jeżeli w 2016 roku wartość naszego eksportu do Polski wyniosła 229 miliardów koron, to codziennie (w tym w soboty i niedziele), obrazowo mówiąc, z Czech do Polski przekraczały granicę towary o wartości ponad 600 milionów koron, a w odwrotnym kierunku o wartości niemal 800 milionów koron.
- Z żadnym z sąsiednich krajów ani z żadnym państwem członkowskim Unii Europejskiej, które w 2016 roku zaliczały się do 20 najważniejszych partnerów handlowych, Republika Czeska nie miała pasywnego salda bilansu handlowego. Wielkość deficytu handlowego jest sama w sobie bardzo duża.
- Oprócz Niemiec, Polska jest naszym sąsiadem o dużym potencjale gospodarczym i dużym rynku wewnętrznym. Samo to stwierdzenie wskazuje na potencjalne zdolności absorpcyjne rynku naszego północnego sąsiada. Istnieje więc podstawowa przesłanka dla możliwości umiejscowienia naszych towarów właśnie tu, co wspomaga dodatkowo geograficzna bliskość polskiego terytorium. Można więc tylko do naszych eksporterów apelować, by skorzystali z tej możliwości w praktyce, kształtując swoją politykę eksportową.

Podstawowa analiza pasywnego bilansu handlowego z Polską

W końcowej części artykułu pragnę zaprezentować podstawową analizę opisanego deficytu handlowego z Polską w okresie 2014-2016. Poniższa tabela przedstawia w poszczególnych kolumnach w wartościach bezwzględnych (w miliardach koron) różnicę pomiędzy eksportem a importem, jaka miała miejsce w wymianie handlowej w poszczególnych latach analizowanego okresu. Strzałki pokazują wzrost lub spadek deficytu handlowego w poszczególnych grupach rodzajowych według jednocyfrowej nomenklatury SITC w tych przypadkach, w których pasywny bilans jest generowany (praktycznie dotyczy to wszystkich grup rodzajowych oprócz drugiej i siódmej).

Tabela 5.

Okres/SITC		Razem	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2014		-31,2	-13,2	-1,6	-1,2	-8,6	1,6	1,8	-10,9	4	-4,1	-1,4
2015		-46,8	-17,5	-2,5	1,5	-12,3	0,4	-0,6	-16,5	7	-5,9	-0,4
2016		-59,0	-15,8	-2,7	3,5	-12,9	-1,1	-5,0	-20,8	10,1	-14,1	-0,2
Salda ujemne	Zmiana 2015-2014	↑ 15,6	↑ 4,3	↑ 0,9	2,7	↑ 3,7	↑ 1,2	↑ 2,4	↑ 5,6	3,0	↑ 1,8	↓ 1,0
	Zmiana 2016-2015	↑ 12,2	↓ 1,7	↑ 0,2	2,0	↑ 0,6	↑ 1,5	↑ 4,4	↑ 4,3	3,1	↑ 8,2	↓ 0,2
	Zmiana 2016-2014	↑ 27,8	↑ 2,6	↑ 1,0	4,7	↑ 4,3	↑ 2,7	↑ 6,8	↑ 9,9	6,1	↑ 10,0	↓ 1,2

Legenda

↑ - zwiększenie pasywnego bilansu lub przejście z aktywnego do pasywnego bilansu w analizowanym okresie ↓ - zmniejszenie pasywnego bilansu w analizowanym okresie

Z powyższego wynikają cztery główne źródła naszego deficytu handlowego. Dotyczy to handlu:

- żywnością i żywymi zwierzętami (SITC 0)
- paliwami mineralnymi i smarami (SITC 3)
- chemikaliami (SITC 5)
- wyrobami rynkowymi klasyfikowanymi przede wszystkim wg rodzaju materiału – SITC 6
- różnymi wyrobami przemysłowymi (SITC 8).

W grupie rodzajowej SITC 0 (żywność i żywe zwierzęta) tradycyjnie przeważa import nad eksportem. Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszenie deficytu handlowego w 2016 rok w porównaniu z rokiem 2015. Pasywny bilans dotyczy też grupy SITC 3 (węgiel i koks, ropa naftowa i produkty naftowe). W ostatnich dwóch latach deficyt handlowy objął też grupę SITC 5 (chemikalia). Największy wzrost pasywnego bilansu handlowego można zaobserwować w grupach SITC 6 i 8. Po szczegółowej analizie grupy 6 dochodzimy do wniosku, że główne przyczyny to import miedzianych prętów, drutów i profili, aluminium i jego formowanych i nieformowanych stopów oraz ołowiu i jego nieformowanych stopów. Wyjątkowo duży był import brzytwy i ostrzy do golenia w 2015 roku i potem ponownie w 2016 roku. Grupa SITC 8 to w szczególności import mebli do siedzenia (w tym też do spania), części oraz drewnianych mebli.

Ciekawa jest analiza grupy SITC 7. W tabeli znajduje się pozycja „maszyny i urządzenia do produkcji energii” (SITC 7) z importem o wartości ponad 13 mld koron w 2015 roku. Dotyczy to importu silników

łokowych z wewnętrznym spalaniem do pojazdów i części do nich. Obejmuje to więc poddostawy dla naszego eksportu samochodów.

Ogólne wnioski

Jakie wnioski dotyczące stosunków z Polską można wysnuć, opierając się na powyższej podstawowej analizie deficytu handlowego? Z pewnością nie ma potrzeby wyciągania radykalnych wniosków, dotyczących stopniowo zwiększającego się pasywnego bilansu obserwowanego w ostatnich 5 latach. Z przedstawionych informacji wynika, że znaczna część deficytu handlowego spowodowana jest importem tradycyjnych towarów. Jest bardzo prawdopodobne, że handel częściami dla przemysłu motoryzacyjnego (dokładniej mówiąc, zwiększony import tych części z Polski na potrzeby naszych producentów samochodów) spowodował, że największe tradycyjne źródło naszej nadwyżki handlowej (grupa SITC 7 maszyny i urządzenia – tj. głównie pojazdy drogowe) nie zdołało skompensować deficytu handlowego we wszystkich pozostałych grupach towarowych.

Z drugiej strony jednak większy import części dla przemysłu motoryzacyjnego przejawia się w innych obszarach dodatnim saldem dzięki większemu eksportowi samochodów w czasie koniunktury przemysłu motoryzacyjnego, a więc de facto przyczyni się do nadwyżki handlowej całego naszego handlu zagranicznego.

Z powyższego wynika, że celem niniejszego artykułu nie jest przekonywanie naszych eksporterów do odchodzenia z perspektywicznego polskiego rynku i kosztem zmniejszonego importu wyrównywanie istniejącego deficytu handlowego. Wręcz przeciwnie – chciałbym zapelować do naszych eksporterów, by starali się znaleźć istniejące luki na rynku naszego północnego sąsiada, zapewniając je właśnie swoimi wyrobami. Innymi słowy, by zmniejszyć deficyt handlowy, aktywnie zwiększając eksport.

Zresztą rozwój handlu w pierwszym półroczu bieżącego roku wskazuje, że porównując dane rok do roku udaje się w praktyce ten cel realizować.

*Ing. Jiří Dorňák,
wicedyrektor departamentu polityki zagranicznej i ekonomicznej
/ kierownik wydziału krajów UE, ESWH i Bałkanów Zachodnich*

Źródła informacji:

Czeski Urząd Statystyczny (statystyka transgraniczna), wykresy – Ministerstwo Przemysłu i Handlu RCZ, obliczenia własne.

Odrodzenie historii miast Svitavy i Strzelin

Nr rej. CZ.11.4.120/0.0/0.0/15_006/0000101

Partner wiodący: Středisko kulturních služeb města Svitavy

Partner projektu: Strzeliński Ośrodek Kultury

Celem projektu jest przypomnienie wspólnej historii obu miast, które podpisując umowę partnerską w 2015 roku, postanowiły współpracować w dziedzinie kultury, sportu i edukacji. W czasach panowania cesarzowej Marii Teresy z ziemi svitavskiej z powodów religijnych wyemigrowało wielu ewangelików. Dotarli także do Strzelina, gdzie mogli zakładać wsie i kupować ziemię. A więc w okolicach Strzelina mieszka wielu ich potomków, którzy są świadomi swojej bogatej historii i słusznie są z niej dumni. Przetrwali nie tylko wsie zało-

muzycznych, orkiestry dęte oraz zespoły rockowe, zespoły teatralne, fotograficy i artyści plastycy. Celem projektu jest nawiązanie nowych przyjaźni i zniwelowanie barier społeczno-ekonomicznych. Pomędzy partnerami zostaną nawiązane kontakty, stworzone zostaną nowe możliwości współpracy.

Pierwszym wspólnym działaniem w ramach projektu był na początku lipca koncert zespołów rockowych, zorganizowany przez czeskiego partnera, Středisko kulturních služeb města Svitavy. Wspólne działania będą kontynuowane we wrześniu, gdy odbędą się koncerty orkiestr dętych. Najpierw przedstawią się one

CAŁKOWITE KOSZTY PROJEKTU zaplanowano na poziomie 115 863,07 €, z czego strona czeska przewiduje wydatki w wysokości 76 716,37 €, a strona polska 39 146,70 €.

RZECZYWISTA REALIZACJA PROJEKTU trwa od 1.04.2017 do 31.01.2019.

żone i uświęcone wytrwałością i mocną wiarą. Przetrwali tu też dawno zawiązane relacje, do których mieszkańcy Svitav i Strzelina chcą obecnie nawiązać.

Realizacja projektu przyczyni się do rozwinięcia i wykorzystania potencjału obu partnerów w zakresie kultury. Działania partnerów projektu obejmują spotkania i prezentacje artystów amatorów uprawiających różne gatunki sztuki. Podczas wspólnych występów w Svitavach i Strzelinie zaprezentują się chóry, uczniowie szkół

w Svitavach, a potem odbędzie się koncert w partnerskim mieście Strzelin. W tym roku wspólne działania zakończą się w okresie adwentu koncertem chórów.

W przyszłym roku miłośnicy muzyki będą mogli wysłuchać koncertu orkiestr dętych, koncertów nauczycieli szkół muzycznych 1. stopnia, koncertów uczniów szkół muzycznych oraz koncertu świątecznego. W ramach projektu odbędą się także wystawy fotografów i artystów amatorów.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Wspólnymi działaniami do lepszego partnerstwa

Nr rej. CZ.11.4.120/0.0/0.0/15_006/0000060

Partner wiodący: Miasto Ústí nad Orlicí

Partner projektu: Gmina Bystrzyca Kłodzka

Miasto Ústí nad Orlicí współpracuje ze swoim polskim partnerem, Gminą Bystrzyca Kłodzka, już od długiego czasu. Sprzyjają temu idealne warunki geograficzne, a w 2019 roku będzie obchodzone 25-lecie współpracy. Przedmiotem tego projektu są spotkania różnych grup docelowych organizowane po polskiej i czeskiej stronie granicy, a więc działania nieinwestycyjne typu people-to-people, będące typowym segmentem programu czesko-polskiej współpracy. Działania projektu mają na celu wzajemne poznawanie partnerów w dziedzinie kultury, sportu, edukacji środowiskowej, oświaty, wymianę doświadczeń i dobrych praktyk, a także zmierzenie umiejętności sportowych i sprawności fizycznej podczas imprez sportowych.

Celem realizacji projektu jest zintensyfikowanie i pogłębienie, a także rozszerzenie współpracy instytucji, społeczności i mieszkańców miast partnerskich na różnych płaszczyznach życia. Działania projektu skierowane są do kilku grup docelowych: pracowników urzędów, uczniów szkół podstawowych, członków jednostek straży pożarnej, chórów, seniorów oraz mieszkańców miast partnerskich i ich okolic. Podczas wspólnych działań zostaną zawiązane nowe kontakty międzyludzkie i trwałe partnerstwa.

Pierwszym działaniem projektu był Dzień Sportu zorganizowany dla mieszkańców miast partnerskich w marcu 2017 roku przez miasto Ústí nad Orlicí. Uczestnicy mieli możliwość zmierzenia swoich umiejętności sportowych w turnieju bowlingu. Ponadto miasto Ústí nad Orlicí zorganizowało poniższe działania: Kudy z nudy I. – Razem na rowerze, placu zabaw i w klasie – działanie skierowane do uczniów szkół podstawowych. Dla strażaków zorganizowano: „Wspólne tematyczne ćwiczenia strażackie poświęcone ratownictwu w czasie powodzi” i „Zawody strażackie mężczyzn i kobiet O Czarnego

Puchacza”, a w sierpniu obchodzono 16-lecie partnerstwa jednostek OSP Černovír i Stary Waliszów. Polski partner w maju 2017 roku zorganizował Partnerski Festiwal Muzyczny, imprezę Rycerze Świętego Floriana, a w sierpniu Święto Plonów po Sąsiedzku. W tym roku odbędzie się jeszcze festiwal chórów, koncert adwentowy, turniej dzieci szkół podstawowych w grach planszowych i stołowych, ponadto dzieci będą mogły odbyć wędrowkę rowerową po ścieżkach rowerowych w okolicach Ústí nad Orlicí, zaprezentują wyroby o tematyce świątecznej, które wykonają podczas wspólnych warsztatów. Seniorzy

spotkają się we wrześniu podczas obchodów Międzynarodowego Dnia Seniora. Działania będą organizowane po obu stronach granicy także w latach 2018 i 2019. W trakcie realizacji projektu odbędzie się łącznie ponad pięćdziesiąt imprez.

CAŁKOWITE KOSZTY PROJEKTU zaplanowano na poziomie 158 249,10 €, z czego strona czeska przewiduje wydatki w wysokości 76 466,10 € (Miasto Ústí nad Orlicí), a strona polska (Gmina Bystrzyca Kłodzka) 81 783 €.

Rzeczywista realizacja projektu trwa od 1.03.2017 do 31.12.2019.

Fundusz Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis

4. nabór do FM

Termin składania wniosków o dofinansowanie mikroprojektów w ramach 4. naboru do Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis się zbliża! Jeżeli planują Państwo złożenie wniosku projektowego na mikroprojekt typu B (tzw. projekt partnerski) lub typu C (tzw. samodzielny), którego zakres będzie wpisywał się w działania osi priorytetowej 2 (dofinansowanie maks. 30 000 euro) lub osi priorytetowej 4 (dofinansowanie maks. 20 000 euro), mają Państwo na to czas **do wtorku 31.10.2017 r.** Euroregionalny Komitet Sterujący, podejmujący decyzję o przyznaniu dofinansowania tym projektom, będzie obradował 23.02.2018 r.

Jeżeli nie mieli Państwo możliwości skorzystania ze szkolenia wnioskodawców, które Partner FM organizował we wrześniu, można swoje wnioski skonsultować osobiście w siedzibie Euroregionu Glacensis (po uprzednim uzgodnieniu telefonicznym).

Aktualizacja dokumentacji FM

Informujemy wnioskodawców i mikrobenefi-

centów, że z dniem 1.08.2017 r. zaktualizowano Wytyczne dla Wnioskodawcy FM (wersja PL i CZ) oraz Podręcznik Mikrobeneficjenta FM (tylko wersja CZ). Wnioskodawcy składający wnioski projektowe w 4. naborze oraz mikrobeneficjenci realizujący już mikroprojekty powinni kierować się aktualną dokumentacją i stosować aktualne formularze, które można pobrać ze strony www.euro-glacensis.cz w przypadku czeskich wnioskodawców oraz ze strony www.euroregion-glacensis.ng.pl w przypadku polskich wnioskodawców.

Realizacja mikroprojektu

W sumie w poprzednich 3 naborach w ramach Funduszu Mikroprojektów dofinansowaliśmy już 125 mikroprojektów po polskiej i czeskiej stronie Euroregionu Glacensis. Większość tych mikroprojektów jest obecnie na etapie realizacji. O czym mikrobeneficjent powinien pamiętać realizując projekt?

Przed wszystkim należy:

- wysłać do Partnera FM (Zarządzającego) **zaproszenia** na działania realizowane w ramach projektu (najpóźniej 7 dni kalendarzowych przed terminem wydarzenia);

- bezzwłocznie zgłaszać Partnerowi FM (Zarządzającemu) ewentualne **zmiany projektu**, ewentualnie złożyć wniosek o zatwierdzenie zmiany;
- przestrzegać wszystkich **działań promocyjnych i zasad promocji** – należy także przestrzegać wymagań dotyczących kolorystyki logotypów, stosowania czcionek, zasad dotyczących umiejscowienia logo i wielkości logo – ze względu na skomplikowane warunki zalecamy konsultowanie prawidłowości stosowanych elementów promocyjnych z Partnerem FM (Zarządzającym);
- w przypadku **zlecania zamówień publicznych o przewidywanej** wartości powyżej 400 000 koron netto czeski mikrobeneficjenci mają obowiązek przesłania e-mailem dokumentacji przetargowej Partnerowi FM (Zarządzającemu) w celu jej sprawdzenia jeszcze przed ogłoszeniem przetargu;
- podobnie jak w przypadku składania wniosku projektowego, również kontrola rozliczenia mikroprojektu, a także cała oficjalna komunikacja powinna się odbywać za pośrednictwem **systemu monitorującego MS2014+**.

Gdzie skorzystano ze środków z Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie?

Mikroprojekt CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_008/0000722 pn.
„Muzyka z zapachem tulipanów“, Gmina Bilá Voda
- „koncert w ramach Festiwalu Muzyki Duchownej im. Brossmanna“

Mikroprojekt CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_008/0000367 pn.
„Przyjaźń bez granic“, Gmina Kondratowice
- „prezentacja czeskiej kuchni w Kondratowicach“

Wydawca Euroregion Pomezi Čech, Moravy a Kladská – Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Republika Czeska
w współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewiczza 4a/2, 57-300 Kłodzko, Polska

Zarejestrowane przez MK RCz E 16575

Redakcja dla czeskiej części – tel.: 00420 494 531 054 · e-mail: info@euro-glacensis.cz · www.euro-glacensis.cz

Redakcja dla polskiej części – tel.: 0048 74 86 771 30 · e-mail: biuro@eg.ng.pl · www.euroregion-glacensis.ng.pl

Opracowanie graficzne i przygotowanie do druku: Studio eMD, Rychnov nad Kněžnou

Druk: V&H Print Hlávko, Nové Město nad Metují